

Hrvatska: rang 2

Hrvatska je destinacija, izvor i tranzitna zemlja za žene i djecu podvrgnutu seksualnoj trgovini i za muškarce, žene i djecu podvrgnute prisilnom radu. Hrvatske žene i djevojke, od kojih neke odgovore na lažne ponude za posao na internetu, bivaju eksploatiraju u seksualno roblje zemlji i drugdje u Europi. Trgovci ljudima ciljati na hrvatske djevojke u državnim institucijama i podvrgavaju ih seksualnoj trgovini. Ekonomski marginalizirana romska djeca iz Hrvatske posebno su izložena riziku od prisilnog prosjačenja u Hrvatskoj i diljem Europe. U prethodnim godinama, žene i muškarci iz Hrvatske, Bosne i Rumunjske bili su podvrgnuti prisilnom radu u hrvatskom poljoprivrednom sektoru. Žene i djevojke sa područja Balkana i središnje Europe podvrgnute su seksualnoj trgovini u Hrvatskoj. Strana djeca bez pratnje stranih djeca, koja su stigla u Hrvatsku kao dio velikog protoka migracija kroz Balkanski poluotok, u posebnom su riziku od trgovine ljudima.

Vlada Republike Hrvatske ne ispunjava u potpunosti minimalne standarde za eliminaciju trgovine ljudima; međutim, poduzimaju značajna nastojanja da to učine. Vlada je povećala sredstva za dva NVO skloništa i identificirala sličan broj žrtava trgovine ljudima u usporedbi s 2014; međutim, za razliku od prethodnih izvještajnih razdoblja, žrtva prisilnog rada nije bilo. Iako je vlada nastojala omogućiti sveukupnu provedbu zakona, njezina nastojanja su ostala neadekvatna, sa preblagim kaznama i velikim udjelom oslobađajućih presude po žalbi. Vlada je organizirala nekoliko kampanja za podizanje svijesti o trgovanju ljudima među ranjivim populacijama, uključujući i mlade.

Preporuke za Hrvatsku

Povećati istragu i procesuiranje osumnjičenih krijumčara, kazniti počinitelje odgovarajućim kaznama; unaprijediti i ojačati napore za pro aktivno identificirati žrtvi, osobito djevojki prisilno uvedenih u prostituciju i one podvrgnute prisilnom radu; nastaviti educirati tužitelje o najboljim praksama za progon slučajeva trgovine ljudima, uključujući metode prikupljanja dokaza protiv osumnjičenih krijumčara, povećati broj osuđujućih presuda; senzibilizirati suce oko sekundarne traume u svjedočenju kod slučajeva trgovine seksualnim robljem; nastaviti informirati sve identificirane žrtve o njihovom pravu da zatraže naknadu štete od krijumčara i poticati ih da to učine; posvetiti više resursa nacionalnim tijelima koja se borbom protiv trgovine ljudima uključujući i veće subvencije NVO-ima ; nastaviti osvještavati javnost o rizičnim situacijama koje omogućavaju trgovanje ljudima posebice socijalno osjetljivim društvenim skupinama te mladima.

Tužiteljstvo

Vlada je pokazala mješoviti napredak na provedbi zakona. Hrvatska zabranjuje sve oblike trgovine ljudima putem članaka 105 i 106, koji propisuju kazne od jedne do 15 godina zatvora. Te su kazne dovoljno stroge i u razmjeru s onima koje su propisane za ostale teške zločine, kao što je silovanje. Tijekom 2015. godine, Vlada je istraživala sedam osumnjičenih za trgovinu ljudima, što je kontinuirano smanjenje od 15 osumnjičenih u 2014. i 39 u 2013. godini, a pokrenut je kazneni progon za samo četiri optuženika, u 2014. je pokrenuto za pet. Osam krijumčara osuđeni su u 2015. godini, u usporedbi s pet u 2014. Dva krijumčara za prisilni rad dobilo je pravomoćne presude; jedan je dobio jedne godinu uvjetnog rada za opće dobro, a drugi je osuđen na dvije godine zatvora. Šest krijumčara seksualnog roblja dobili su nepravomoćne odluke s mogućnošću žalbe. Tijekom izvještajnog razdoblja, optužbe protiv dodatnih 12 optuženika iz prethodnog izvještajnog razdoblja su odbačene zbog prihvatanja žalbe. Stručnjaci su izvijestili da neki hrvatski suci nisu imali razumijevanja o utjecaju psiholoških trauma na sposobnost žrtve na dosljedno i jasno iznošenje okolnosti njegove ili njezine viktimizacije i neprimjereno su ih odbacili kao nepouzdana svjedočenje žrtvi koje je bilo odgođeno, djelomično ili nedosljedno. Vlasti i dalje održavaju obuke o trgovini ljudima specifično za policiju, graničnu policiju i prometne policajce na Policijskoj akademiji. Hrvatske vlasti su surađivale sa stranim vladama, EUROPOL-om i INTERPOL-om na međunarodnim istragama koje su dovele do uhićenja krijumčara. Vlada nije prijavila niti istrage, progone, ili uvjerenja da su državnih službenici bili suučesnici u kaznenim djelima trgovine ljudima.

Zaštita

Vlada je uložila zadovoljavajuće napore u svrhu zaštite žrtava ali stručnjaci su istaknuli zabrinutost zbog neadekvatnog truda oko identificiranja žrtava trgovanja ljudima. Tijekom 2015. godine, policija i NVO identificirali su 38 žrtva trgovine ljudima, u usporedbi s 37 žrtava identificiranih u 2014. Slično kao i 2014. godine, otprilike 90 posto identificiranih žrtava bili su hrvatski državljani; međutim, sve žrtve identificirane u 2015. godini bile su žene žrtve seksualne trgovine trgovina, za razliku od 20 posto žrtava koji su bili muškarci i šest slučajeva trgovanja radi prisilnog rada u 2014. U 2015, četiri od 38 identificiranih žrtava bilo je maloljetno. Hrvatske policijske službe i socijalna skrb postupali su po standardnom postupku za utvrđivanje i upućivanje žrtvi u nadležne službe, koji je uključivao upute o aktiviranju nacionalnog referalnog sustava kad su prisutni pokazatelji trgovine ljudima. Promatrači su izvijestili da postupci dobro funkcioniraju u praksi, ali oni koji su prvi na terenu u dodiru sa žrtvama trebaju bolje identificirati žrtve, osobito u bordelima, a za potencijalni prisilni rad u poljoprivredi, građevinarstvu, i u turizmu. Kada je sustav za upućivanje aktiviran, mobilni tim sastojao se od

socijalnog radnika, stručnjak za žrtve iz Hrvatskog Crvenog križa i dva predstavnika nevladinih udruga, i taj tim je bio poslan da koordinira smještaj i brigu za žrtvu. Kao odgovor na veliki broj migranata i izbjeglica koji prolaze kroz Hrvatsku na putu do drugih europskih zemalja, kao dio toka migracija preko Balkanskog poluotoka, Vlada je intervjuirala i prijavila sve migrante i izbjeglice, u suradnji sa međunarodnim i nevladinim organizacijama, pružala pomoć i njegu onima kojima je to bilo potrebno.

Policija je u suradnji s međunarodnim organizacijama radila na prepoznavanju i rješavanju rizika s kojima su suočene socijalno ugrožene skupine društva, posebice djeca bez pratnje, ali migranti su često napuštali Hrvatsku samo par sati nakon što bi stigli u nju što je ograničilo mogućnost vlade da identificira ranjive ljude.

Hrvatski zakon osigurava žrtvama trgovine ljudima siguran smještaj i medicinsku, psihološku i pravnu pomoć. Posebno obučeni socijalni radnici u svakoj županiji je bio zadužen za pružanje prve pomoći i nje te koordinaciju daljnje pomoći žrtvama trgovanja. Pomoć je ponuđena svim 38 žrtvama identificiranih u 2015, od kojih je jedna prihvaćena. Dvije žrtve, od kojih je jedna identificirana u prethodnom izvještajnom razdoblju, bile su smještene u skloništima tijekom 2015. Za usporedbu, 11 od 37 žrtava identificiranih u 2014 godini. prihvatili su vladinu pomoć, od kojih su pet smješteni u skloništa. Vlada je osigurala 446,541 kuna (65.500 \$) za dva NVO skloništa za žrtve trgovine ljudima 2015. godine, nešto više nego što je predviđeno za skloništa 2014. godini. Jedno sklonište za odrasle, a drugo je bilo za maloljetnike. Odraslim žrtvama je bilo dopušteno da napuste skloništa bez pratnje nakon završetka procjene rizika. Žrtve imaju pravo tražiti financijsku naknadu od države, kao i od krijumčara, ali vlada nije isplatila nikakve naknade do kraja izvještajnog razdoblja. Stranim žrtvama trgovanja ponuđena je jednaka briga kao i domaćim žrtve, kao i obnovljiva privremena dozvola boravka, pomoć pri zapošljavanju, edukacije za razvoj vještina i obrazovanje za odrasle. Alternativno, vlasti su mogle pomoći stranim žrtvama da se dobrovoljno vrate u zemlju podrijetla. Državni odvjetnik izdao je pisanu uputu da žrtve neće biti procesuirane za zločine koje su počinile kao žrtve trgovanja.

Prevenција

Vlada je nastavila sa naporima da spriječi trgovanje ljudima. Nacionalni viši odbor koordinacije borbe protiv trgovine ljudima sastao se dva puta tijekom izvještajnog razdoblja, operativni tim odbora sastajao se jednom mjesečno, uključujući i nevladine organizacije, za provedbu Nacionalnog plana 2012-2015. Inspektorat rada nije uključen u Nacionalni odbor ili operativni tim, unatoč potencijalu za otkrivanje žrtava trgovine ljudima. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, koji je služio kao tajništvo Nacionalnog odbora, uspostavio je radnu skupinu za izradu novog Nacionalnog akcijskog plana. Ured za ljudska prava potrošio je 195,750 kuna (28.700 \$), što predstavlja blago smanjenje od

2014. godine, na projektima za podizanje svijesti koje su provodile nevladine organizacije, stručno osposobljavanje i hitne telefonske linije.

Vlada sustavno prati svoje napore u borbi protiv trgovine ljudima i redovito objavljuje informacije na web stranicama ministarstava. Ministarstvo unutarnjih poslova provodilo je program u suradnji s nevladinim udrugama, lokalnim zajednicama i privatnog sektora za sprečavanje trgovanja ženama i djecom; program je ciljao na studente i one u uslužnom sektoru koji potencijalno dolaze u kontakt sa žrtvom. Vlada je nastavila educirati mlade, osobito djevojke, tražitelje azila i mlade migrante kako prepoznati potencijalno opasne situacije koje dovode do trgovanja ljudima, kao što su atraktivne ponude radnih mjesta i romantične pozivnice za putovanje u inozemstvo. Policija je također održala seminare o sprječavanju trgovine ljudima diljem zemlje u srednjim i osnovnim školama. Ured za ljudska prava nastavio je kampanju za senzibilizaciju javnosti, uključujući i potencijalne korisnike, o stvarnosti da su neke osobe koje se bave prostitucijom žrtve trgovine ljudima. Vlada nije uložila napore da smanji potražnju za prisilnim radom. Vlada je educirala svoje diplomatsko osoblje o trgovini ljudima.